

REQUADRE II-1.

EL SALARI DE REFERÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

MARIA DELS ÀNGELS AGUILÓ BOSCH

*Secretaria de Model Econòmic,
Ocupació i Transicions.
CCOO Illes Balears*

MARTA BARROS GONZÁLEZ

*Coordinadora Tècnica Fundació
Intercoopera*

Les Illes Balears viuen un moment econòmic complex i amb moltes incerteses. Per una banda, el mercat laboral, pel que fa a l'ocupació, es situa en màxims històrics mes rere mes; la negociació col·lectiva ha generat pujades salarials i millores significatives en els sectors més representatius del nostre territori. Les temporades turístiques són cada vegada millors, tant en nombre de visitants com en despesa per turista, però la classe treballadora no acaba de veure reflectides aquestes millores en les condicions de vida, persistint la idea de que els treballadors i les treballadores no es beneficien de la conjuntura positiva.

Així doncs, les Illes Balears són una de les comunitats autònomes amb el cost de vida més elevat d'Espanya. La insularitat, la pressió turística sobre el mercat immobiliari i la dependència del transport marítim i aeri configuren un escenari econòmic particular, on els salaris sovint no s'ajusten a les necessitats reals de la població treballadora.

Amb l'objectiu de mesurar aquesta breixa de manera territorialitzada, el sindicat Comissions Obreres de les Illes Balears va impulsar l'any 2024 el càlcul del

Salari de Referència de les Illes Balears (SRIB)¹, una eina inèdita a la comunitat autònoma que estima el pressupost mínim necessari perquè una persona treballadora pugui cobrir les seves necessitats bàsiques a cada una de les quatre illes. El 2025, aquest càlcul ha estat actualitzat, cosa que permet, per primera vegada, analitzar l'evolució del cost de vida entre els dos anys i detectar quines partides i quins territoris han experimentat els canvis més significatius.

Aquest article presenta el context en el qual es fa necessari l'estudi i els resultats de la seva actualització. També s'hi exposa la metodologia emprada, les dades obtingudes per al conjunt de la comunitat autònoma i per a cada illa, i les conclusions i propostes que se'n deriven, amb la voluntat de posar aquesta informació al servei de la negociació col·lectiva i del diàleg social.

1

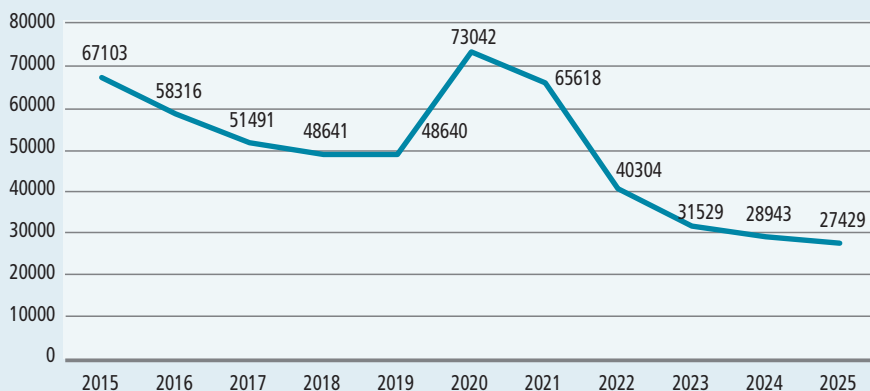
DE LES DADES A LA NECESSITAT D'UN SALARI DE REFERÈNCIA.

Amb l'anàlisi de les dades objectives² s'observa que, tret de l'any 2020 i 2021 per la crisi de la COVID-19, s'ha millorat considerablement en totes les variables

1. Comissions Obreres Illes Balears (2024). *Salari de Referència de les Illes Balears 2024*. CCOO Illes Balears. <https://ib.ccoo.es/52fecbb2c01d8bb7ffc9516b560f16aa000061.pdf>

2. Ibestat - Institut d'Estadística de les Illes Balears (s.d). *Mercat laboral. Aturats registrats a les oficines del SOIB*. Recuperat el 2026 de <https://ibestat.caib.es>

Gràfic RII-1.1.
Evolució de l'atur registrat a les Illes Balears (2015-2025). Ibestat, Aturats registrats a les oficines del SOIB

del mercat laboral clàssiques a causa de, en gran mesura, la reforma laboral i el bon moment econòmic.

El volum de persones desocupades a les Illes ha baixat en un 59,12% des del 2015 (39.674 persones) a la vegada que ha augmentat la població activa³ en un 10,69% (65.900 persones).

Al mateix temps, i gràcies a la conjuntura econòmica, les afiliacions a la Seguretat Social⁴ han anat creixent al llarg d'aquests anys, un 34,30% des del 2015, cosa que reflecteix la creació de nous llocs de feina. A més, les contracta-

cions indefinides⁵ s'han convertit en majoritàries, amb un creixement de 57,26 punts percentuals des de 2015 i arribant a taxes del 69,01% el 2025. Això fa que les persones treballadores tinguin més estabilitat laboral i inverteix el model de contractació a les Illes Balears.

Finalment el salari mig a les Illes ha augmentat els darrers anys en un 36,66% entre el 2016 i el 2024 segons dades de l'Agència Tributària⁶.

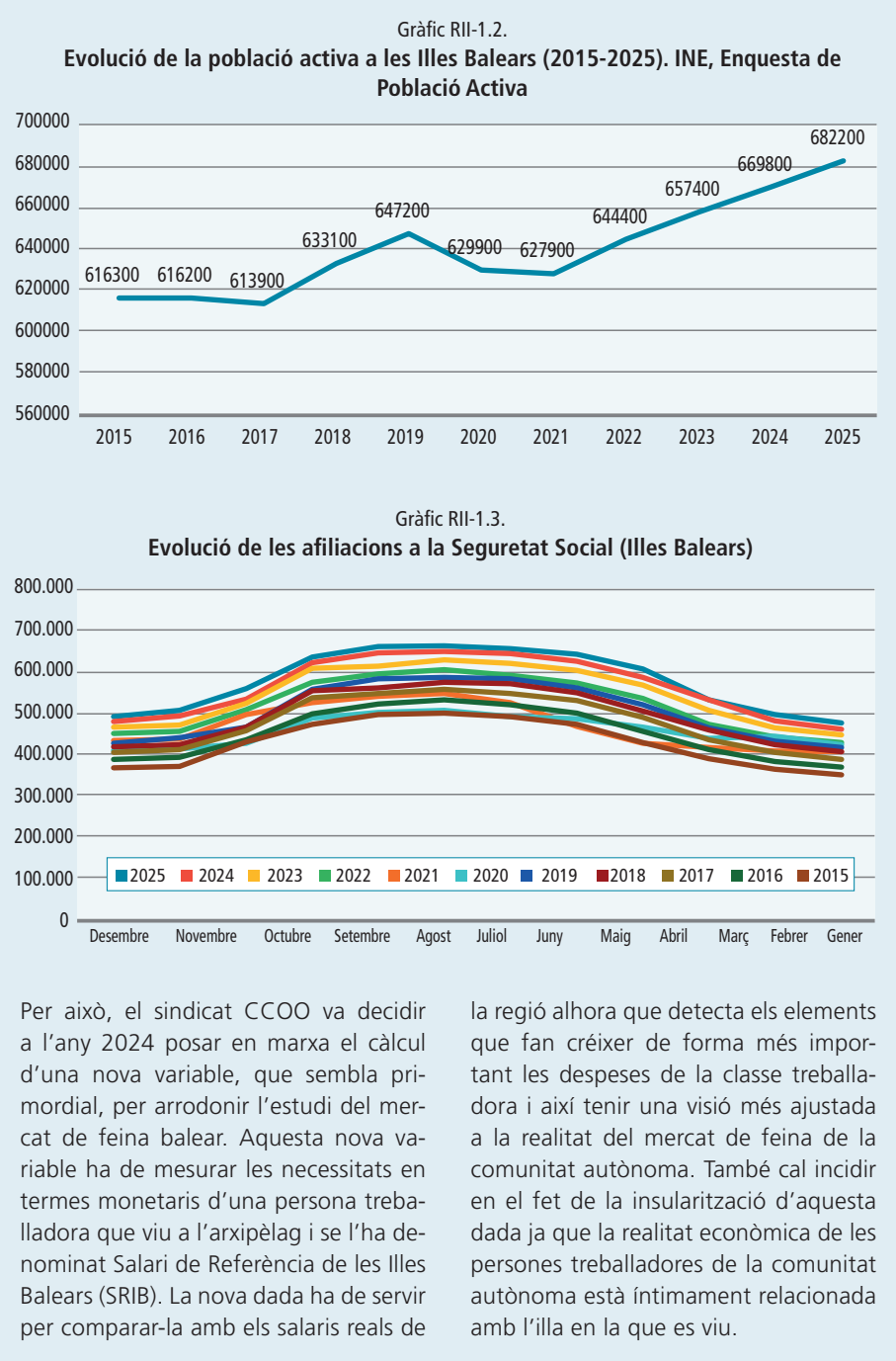
A la vista de totes aquestes dades, es podria concloure que les persones treballadores tenen cobertes les seves condicions materials de vida, cosa que dista molt de la realitat social il·lenca.

3. Ibestat - Institut d'Estadística de les Illes Balears (s.d). *Mercat laboral. Enquesta de Població Activa*. Recuperat el 2026 de <https://ibestat.caib.es>

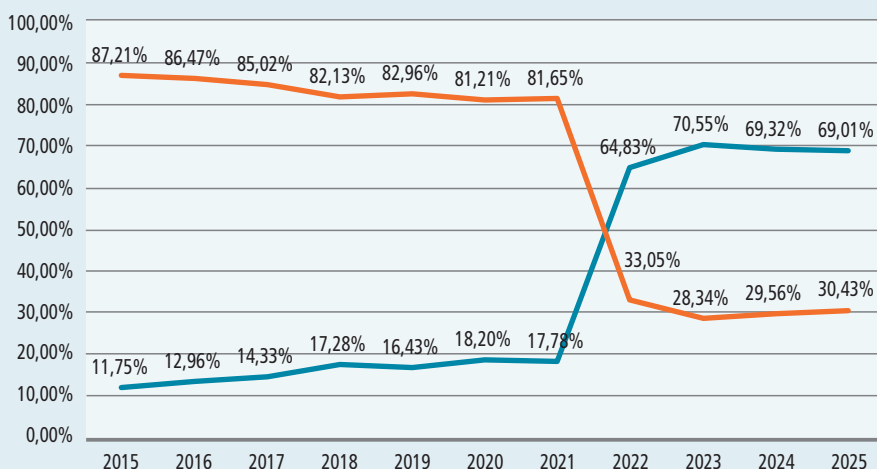
4. Ibestat - Institut d'Estadística de les Illes Balears (s.d). *Mercat laboral. Afiliats i comptes de cotització a la Seguretat Social (dades TGSS)*. Recuperat el 2026 de <https://ibestat.caib.es>

5. Ibestat - Institut d'Estadística de les Illes Balears (s.d). *Mercat laboral. Contractes registrats*. Recuperat el 2026 de <https://ibestat.caib.es>

6. Agencia Tributaria (s.d.) *Mercado de trabajo y pensiones. Perceptor. Comunidad Autónoma*. Recuperat el 2026 de <https://sede.agenciatributaria.gob.es>

Gràfic RII-1.4.
Evolució de la contractació a les Illes Balears (2015-2025).
Ibestat, Contractes registrats

Així doncs, el Salari de Referència de les Illes Balears es refereix a una quantitat que ha de ser suficient per afrontar les despeses de la llar: alimentació, vestit i calçat, habitatge, transport, educació, oci i cultura, salut i higiene i despeses extraordinàries. Ha de permetre portar una vida autònoma a cada una de les illes de l'arxipèlag.

2. Vestit i calçat
3. Habitatge i despeses corrents (aigua, gas i electricitat)
4. Transport
5. Educació
6. Oci, cultura i comunicació
7. Salut, higiene i cura personal
8. Despeses extraordinàries (restaurants, vacances, reparacions i substitució per averia, etc.)

2.

METODOLOGIA

Per a calcular el cost de vida i les necessitats de les treballadores i dels treballadors a les Illes Balears s'ha elaborat una cistella bàsica de béns i serveis, considerant les següents partides de despesa:

1. Alimentació i begudes no alcohòliques

Per calcular aquest cost de vida, s'han consultat diverses fonts secundàries d'informació. Principalment, serveixen de base, les dades proporcionades per l'Institut Nacional d'Estadística⁷ a través de l'exercici anual que realitza a través de l'Enquesta de Pressupostos Familiars.

7. Institut Nacional d'Estadística (s.d.). *Enquesta de Pressupostos Familiars*. INE. Recuperat de <https://tinyurl.com/34p8vu3j>

Aquest estudi periòdic recopila informació sobre els ingressos, despeses i hàbits de consum de les famílies espanyoles i presenta els resultats a nivell de comunitat autònoma. El càlcul d'aquestes despeses s'ha fet directament aplicant les xifres que aporta l'Enquesta de Pressupostos Familiars per a la C.A. de les Illes Balears.

No obstant això, la informació proporcionada per l'INE s'ha ampliat per a les partides d'alimentació, habitatge i transport. Els motius que han portat a revisar altres fonts són diversos. Per una banda, si es revisen les dades de l'Enquesta de Pressupostos Familiars, les partides d'alimentació, habitatge i transport suposen una major despesa (juntament amb la partida de despeses extraordinàries). A més, si es coneixen la situació de la Comunitat Autònoma, al revisar aquestes partides es pot intuir un càlcul baix i l'existència d'una diferència de preus entre illes que no es reflecteix en les dades de l'INE.

Aquestes motivacions són les que han dut a revisar les següents fonts per les partides esmentades:

- Partida d'alimentació. Revisió del preu de la cistella de la compra. Font: Supermercat Eroski⁸.
- Partida d'habitatge. Preu del metre quadrat (renda). Font: Portal Read Advisor⁹.

- Partida de transport. Ús de vehicles motoritzats. Pla sectorial de mobilitat del Govern de les Illes Balears (2018)¹⁰.

A continuació es comenta breument el procediment seguit per obtenir les dades per aquestes partides.

Alimentació

Per obtenir dades més ajustades que la que aporta l'EPF per al conjunt de la C.A., s'ha treballat amb el portal en línia Eroski. El procediment seguit ha estat realitzar una compra en aquest portal per a cada illa, amb una mateixa cistella d'aliments per un valor aproximat de 50€. Aquesta selecció d'aliments s'ha basat en els criteris de compra saludable i equilibrada que assenyalen el Ministeri de Sanitat (s.d.)¹¹ i aquells que es recullen en l'enquesta de pressupostos familiars. A més, s'ha tingut en compte el cost de l'enviament de la compra a domicili.

A partir de les variacions de preus observats, es calcula el percentatge a aplicar sobre les quanties aportades per l'INE.

8. Eroski (2024 i 2025). *Portal de compra en línia. Cistella de la compra per illes*. Eroski. <https://www.eroski.es>

9. Real Advisor (2024 i 2025). *Preus de lloguer per illa. Illes Balears*. Real Advisor. Recuperat de <https://realadvisor.es/es/tasacion-vivienda-online>

10. Govern de les Illes Balears. Comissió de Medi Ambient (2018). *Pla director sectorial de mobilitat de les Illes Balears*. Govern de les Illes Balears. Recuperat de <https://tinyurl.com/566xhh47>

11. Ministeri de Sanitat (s.d.). *Recomanacions per a una alimentació saludable i equilibrada*. Ministeri de Sanitat, Govern d'Espanya. Recuperat el març de 2024 de <https://www.sanidad.gob.es>

Habitatge i despeses corrents

Per calcular les dades del preu de l'habitatge i les despeses corrents per illa s'utilitza el preu del metre quadrat per illa que es recull al portal Real Advisor. Concretament, es pondera el preu m2 del municipi i la població de cada municipi per aconseguir una aproximació al preu anual del m2 de cada illa.

Per calcular partida 3 Habitatge i despeses corrents, se suma el preu extret de Real Advisor a les subpartides 04 de serveis derivats de l'habitatge (04.3, 04.4, i 04.5) i a les despeses 05 (altres serveis i subministraments i de mobles i articles de la llar) de l'Enquesta de Pressupostos Familiars.

Transport

A partir de les dades del Pla sectorial de mobilitat de les Illes Balears (2018), s'extreu un índex a la inversa que determina el percentatge d'ús de vehicles motoritzats (transport públic i cotxe) a cada illa, a partir del % dels trajectes a peu i en bicicleta que es realitzen. Aquest índex s'aplica a les despeses de transport contemplades a la partida 07 d'EPE.

3.

RESULTATS

Com es pot observar a la taula 1 on es presenten les xifres per al conjunt de la Comunitat Autònoma, el pressupost anual necessari creix en tan sols un any. Ha crescut de 27.765 € a 31.646 €, un

increment de 3.880,83 € (+14%), cosa que implica que el salari mensual net necessari per a 14 pagues passa a ser de 2.260 €.

Si atenem a les despeses, la despesa principal i la que més ha crescut és habitatge i despeses corrents, que representa el 57% del pressupost total i ha pujat 2.594 € en un any.

Per últim, crida l'atenció que tres partides han baixat: educació (-61 €), oci i cultura (-0,43 €) i, sobretot, salut, higiene i cura personal (-109 €). Que la despesa en salut disminueixi gairebé 110 € en un context d'inflació general pot indicar ajustaments forçats per cobrir altres necessitats bàsiques, com l'habitatge.

Pel que fa al salari de referència insularitzat, a la taula 2 es poden veure els resultats de la metodologia aplicada. El cost de vida a les Illes Balears s'ha encarat significativament entre 2024 i 2025, però no de manera uniforme entre illes. Mentre Mallorca i Menorca han registrat increments d'entre 2.900 i 3.300 euros anuals, Eivissa ha experimentat un salt de més de 7.300 euros en un sol any. Formentera se situa en un punt intermedi, amb quasi 4.900 euros més. En percentatge, Eivissa creix un 21,3%, enfront al 13% de Formentera i el 12% de Mallorca i Menorca. La conseqüència directa és que la bretxa entre illes s'amplia any rere any: el 2024, viure a Eivissa costava uns 7.500 euros més a l'any que viure a Mallorca; el 2025, aquesta diferència ja supera els 11.600 euros.

QUADRE RII-1.1. COSTOS ANUALS DE VIDA ILLES BALEARS (CC.OO.- ILLES BALEARS, 2025)			
Despeses	2024	2025	Variació
Alimentació i begudes no alcohòliques	2.904,14	3.204,73	300,59
Vestit i calçat	787,52	1.065,18	277,66
Habitatge i despeses corrents	15.431,33	18.025,54	2.594,21
Transport	2.490,58	2.820,68	330,10
Educació	258,73	197,28	-61,45
Oci, cultura i comunicació	1.689,15	1.688,72	-0,43
Salut, higiene i cura personal	756,54	646,68	-109,86
Despeses extraordinàries	3.447,77	3.997,78	550,01
Pressupost anual necessari	27.765,76	31.646,59	3.880,83
Salari mensual necessari 12 pagues	2.313,81	2.637,22	323,41
Salari mensual necessari 14 pagues	1.983,27	2.260,47	277,20

L’habitatge és el principal motor d’aquesta divergència. A Mallorca i Menorca, el cost anual d’habitatge se situa entre 14.700 i 16.700 euros. A Eivissa, en canvi, ha passat de 20.800 a 27.400 euros en un sol any — un increment de 6.600 euros, equivalent a un 32% en dotze mesos. Formentera també presenta costos d’habitatge molt elevats (25.400 euros el 2025), però ha crescut de forma més moderada.

Malgrat que el 2025 la xifra de despesa en transport a Formentera ha davallat lleugerament (–187 €), l’illa petita continua sent, amb molta diferència, la més cara en aquesta partida. Amb 5.260 euros anuals, el seu cost dobla el de Mallorca (2.820 €) i Menorca (2.328 €), i supera també el d’Eivissa (4.030 €).

Quant a l’alimentació, Formentera presenta un sobre cost que es manté constant en el temps: tant el 2024 com el

2025, és l’única illa que se separa de la resta. Mentre Mallorca, Menorca i Eivissa comparteixen exactament el mateix cost (3.205 euros el 2025), Formentera arriba als 3.725 euros — un 16% més car (un 14% per l’any anterior).

4.

CONCLUSIONS

Els resultats de l’estudi posen de relleu la gran diferència que existeix entre el Salari de Referència i els salaris reals. Les partides que més desequilibren els pressupostos familiars són les d’habitatge seguit de despeses extraordinàries, alimentació i transport. També queda de manifest els grans contrastos existents entre les distintes illes.

A més a més, si analitzem la seva evolució, podem concloure que:

- El 2025, per fer front a les despeses, els salaris haurien d'haver pujat un 14% respecte de l'any passat, això suposa 7,75 p.p. més que el creixement real del salari mitjà de Balears.
- Les diferències territorials s'agreugen ja que Eivissa pateix l'augment més significatiu amb un 21,28% respecte de l'any anterior, el que suposa 7,28 p.p. per sobre de la mitjana balear.
- La partida d'habitatge és la que més pes té i suposa un 57% del salari de referència en el cas de les Illes Balears i arriba a ser un 66,31% a Eivissa. A més a més, aquesta partida suposa el 77,64% del salari mitjà de les Illes Balears del 2023.
- Crida l'atenció la disminució de les quanties dedicades a educació, oci i cultura i sanitat i productes d'higiene. Serà important anar controlant l'evolució d'aquesta tendència per veure si es converteix en un patró de despesa consolidat i que, per tant, caldrà incidir.

Totes aquestes conclusions posen de manifest la necessitat de mantenir dues línies de treball: la primera, continuar amb la negociació col·lectiva, i la segona, exigir polítiques públiques que facin disminuir les despeses de les persones treballadores, a través del Diàleg Social. Només combinant aquestes dues vies es pot arribar a un equilibri entre els salaris reals i el salari de referència.

Arribant al terreny sindical, tota aquesta informació ha de servir com a eina per

a millorar la **negociació col·lectiva**, per a que estigui més ajustada i s'adapti a cada realitat territorial i per a la proposta d'acció política dintre del **diàleg social**, que ha d'estar dirigida a pal·liar els sobrecostos que existeixen a les Illes derivats del fet insular i del model econòmic basat en el sector turístic.

Dins el pla del diàleg social, per tal d'assolir aquest objectiu, el sindicat CCOO de les Illes Balears planteja propostes concretes com les que es detallen:

1. Propostes dirigides a **controlar i minorar el preu dels aliments** amb l'activació dels mecanismes que el Govern Balear té al seu abast, començant per l'Observatori de Preus i topant els preus d'aliments bàsics per assegurar una alimentació saludable dels treballadors i treballadores.
2. Propostes dirigides a **controlar i minorar el preu de l'accés a l'habitatge**. Des de CCOO amb la declaració de les Balears com a zona tensionada, la limitació del preu del lloguer, la creació d'un parc d'habitatge públic, l'augment durant 5 anys d'un 2% del pressupost de la CAIB per a les polítiques d'habitatge, la posada en marxa de polítiques d'habitatge per situacions d'emergència o desnonaments i la creació d'un fons d'inversió públic per a la creació d'habitatges a preus assequibles (FIVA).
3. Propostes dirigides a la **minoració del pressupost dedicat a mobilitat** amb la millora del servei i política de preus reduïts de forma general i gra-

tuïtat permanent pels usuaris joves i per la gent gran del transport públic i l'establiment d'un OSP per trajectes que connectin Menorca i Eivissa amb Barcelona i Madrid.

4. Propostes dirigides a la **millora de les polítiques socials**, amb la dotació de les plantilles, dels diferents ens que presten un servei públic, de forma suficient i estable, l'increment dels pressupostos destinats a la Renda Social Garantida, garantir de manera progressiva la universalitat dels serveis del primer cicle d'educació infantil (0 a 3 anys) públics i que aquests siguin assequibles, accessibles i de qualitat i l'adopció progressiva la gratuïtat del cost del menjador escolar des de l'etapa d'educació infantil i en tots els

nivells d'Ensenyament Obligatori per al cas de famílies amb especials dificultats socials o econòmiques.

En conclusió, és necessari abordar la insuficiència dels salaris balears des de diferents perspectives. Els agents socials, hem de seguir negociant les millores de les retribucions i aconseguir un repartiment més equitatiu de la riquesa. Tot i això, el context socioeconòmic del nostre arxipèlag requereix de polítiques públiques que vagin en la línia de contenir o minorar els preus dels béns de primera necessitat al mateix temps que es milloren i amplien els serveis públics que han d'assegurar l'accés als drets dels ciutadans i ciutadanes i ens han de permetre tenir un projecte vital i una vida digna i autònoma.

Quadre RII-1.2. Costos Insularitzats (CC.OO. - Illes Balears 2025)					
	Territori	Mallorca		Menorca	
	Any càlcul	2024	2025	2024	2025
Despeses	Alimentació i begudes no alcohòliques	2.904,14	3.204,73	2.904,14	3.204,73
	Vestit i calçat	787,52	1.065,18	787,52	1.065,18
	Habitatge i despeses corrents	14.732,00	16.705,16	12.636,00	14.408,05
	Transport	2.490,58	2.820,68	1.895,01	2.328,59
	Educació	258,73	197,28	258,73	197,28
	Oci, cultura i comunicació	1.689,15	1.688,72	1.689,15	1.688,72
	Salut, higiene i cura personal	756,54	646,68	756,54	646,68
	Despeses extraordinàries	3.447,77	3.997,78	3.447,77	3.719,16
	Pressupost anual necessari	27.066,88	30.326,21	24.375,33	27.258,38
	Salari necessari 12 pagues	2.255,57	2.527,18	2.031,28	2.271,53
	Salari necessari 14 pagues	1.933,35	2.166,16	1.741,10	1.947,03

continua

	Territori	Eivissa		Formentera	
	Any càlcul	2024	2025	2024	2025
Despeses	Alimentació i begudes no alcohòliques	2.904,14	3.204,73	3.310,72	3.724,79
	Vestit i calçat	787,52	1.065,18	787,52	1.065,18
	Habitatge i despeses corrents	20.779,53	27.392,73	21.152,22	25.370,49
	Transport	3.962,29	4.030,41	5.448,14	5.260,64
	Educació	258,73	197,28	258,73	197,28
	Oci, cultura i comunicació	1.689,15	1.688,72	1.689,15	1.688,72
	Salut, higiene i cura personal	756,54	646,68	756,54	646,68
	Despeses extraordinàries	3.447,77	3.719,16	3.447,77	3.719,16
	Pressupost anual necessari	34.585,66	41.944,89	36.850,79	41.672,94
	Salari necessari 12 pagues	2.882,14	3.495,41	3.070,90	3.472,75
	Salari necessari 14 pagues	2.470,40	2.996,06	2.632,20	2.976,64